Skannat av Svenskt visarkiv (Statens musikverk) - http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:statensmusikverk-5562
Se Vis- och låtregistret: http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:statensmusikverk-6340

Ve skâ ro nol ô öst yvy sjögan

Efter Dansar Edvard Jonsson i Grimsåker, f. 1893.
Upptecknad av Valdemar Bohm.

Ur: Skinnarebygd. Malungs hembygdsförenings årsbok.
1963 - 1964, s. 112-113.

Skannat av Svenskt visarkiv (Statens musikverk) - http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:statensmusikverk-5562
Se Vis- och låtregistret: http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:statensmusikverk-6340

Ve skâ ro nol ô öst yvy sjögan

Efter Dansar Edvard Jonsson i Grimsåker, född 1893.
Upptecknad av Valdemar Bohm.

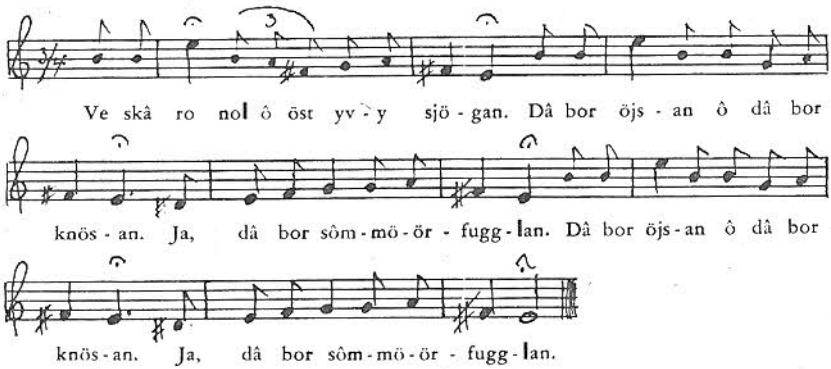

Ve skâ ro nol ô öst yvy sjögan
:,: Dâ bor öjsan ô dâ bor knösan.
Ja, dâ bor sômmörfugglan. :,:

Denna lilla visa sjöngs ofta i de centrala byarna i Malung ännu vid seklets början. Jag hörde den i min barndom aldrig annorlunda än sådan som den här har upptecknats efter Dansar Edvard Jonsson i Grimsåker. Den annars bagatellartade lilla visstumpen har ett klart bygdehistoriskt intresse, emedan den otvetydligt ger uttryck för en smått avundsam syn på Öje, som enligt sägnen förr varit en del av Malung, där man ekonomiskt sett i genomsnitt skall ha haft det bättre ställt, än vad man haft det nere i den fattiga huvudbygden.

— En viss reell bakgrund till den i visan dokumenterade synen på kapellsborna i Öje har säkerligen funnits. Sägnerna om den mäktige Arfs Sven i Öje och om Öjes särställning såsom topografisk enhet (Rännkarlråret och dithörande) bör nog ha haft en viss verklig grund. I själva verket var dock skillnaden i ägandeförhållanden inte så särskilt stor under överskådlig tid tillbaka, men med gamla tiders allmänt sett fattiga förhållanden var det storartat redan om man t.ex. någonstans mera allmänt ägde ett något större antal kor i ladugårdarna än vad som för övrigt var vanligt. —

Det i vistexten förekommande ordet *knöse* (Mal. *knösâ)* betyder '(mycket) rik man', men visdiktaren, som naturligtvis var någon från den centrala bygden, nöjde sig inte med att kalla Öjeborna för »knösar», utan betecknade

Skannat av Svenskt visarkiv (Statens musikverk) - http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:statensmusikverk-5562 Se Vis- och låtregistret: http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:statensmusikverk-6340

dem även som »sommarfåglar». *Sommarfågel* (i Malung *sômmörfuggäl*) är ett gammalt ord för 'fjäril', ett ord som har funnits flerstädes i svenska dialekter. Ordet är för svenskans del belagt åtminstone från 1500-talets början. Mig veterligt förekommer det för första gången i vår första tryckta svenska ordbok »Variarum rerum vocabula», som med sin första upplaga kom ut år 1538. I Malung och väl även annorstädes har ordet förutom 'fjäril' även betytt 'glad och sorglös människa', och därmed är det klart, varför det här har kommit att användas om Öjeborna. *N.Hj.M.*